

УДК 336.7

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ПОХІДНИХ ЦІННИХ ПАПЕРІВ В УКРАЇНІ

Хома І.Б., Угринюк О.Г.

Національний університет «Львівська політехніка»

У статті досліджено особливості функціонування вітчизняного ринку деривативів. Визначено можливості, які надає використання похідних фінансових інструментів для економічних агентів. Проаналізовано динаміку кількості випусків деривативів на біржовому ринку та обсягів торгів опціонними і ф'ючерсними контрактами на Українській біржі. Визначено перспективи розвитку ринку похідних цінних паперів за допомогою математичного інструментарію прогнозування економічного явища. Наведено основні фактори, що сприятимуть розвитку даного ринку.

Ключові слова: похідні цінні папери, ринок деривативів, хеджування, фондова біржа, ф'ючерси, опціони, перспективи розвитку.

Постановка проблеми. На сучасному етапі економічного розвитку ринок похідних цінних паперів є важливою складовою світового фінансового ринку та ринку фінансових послуг. Функціонування строкового ринку сприяє вдосконаленню процесу управління ризиками, що в свою чергу активізує учасників ринку фінансових послуг та перетворює фондовий ринок в основне джерело розміщення капіталів. В Україні ринок деривативів перебуває у фазі становлення та супроводжується такими основними проблемами, як недостатні обсяги торгівлі та досить обмежений спектр похідних цінних паперів, що використовуються як засіб хеджування. Саме тому актуальною залишається проблема використання похідних цінних паперів суб'єктами господарювання з метою мінімізації ризиків їх діяльності, що сприятиме збалансованості руху капіталів та виведенню фінансових відносин на новий рівень розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням сутності та властивостей різних видів похідних цінних паперів, сучасних тенденцій, проблем та перспектив розвитку ринку деривативів займалися багато вчених. Належне місце в розробці даної тематики займають праці таких вітчизняних науковців, як: В. Вірченко, О. Колодізов, О. Коцюба, І. Краснова, Л. Примостка, В. Шелудько, Л. Шкварчук та багато інших.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на наявність численних досліджень щодо функціонування ринку похідних цінних паперів в Україні, важливим питанням залишається наявність перспектив розвитку ринку деривативів, які можна оцінити, використавши математичний інструментарій прогнозування економічного явища на основі рівняння тренду.

Мета статті полягає в аналізі сучасного стану ринку деривативів України, здійснення прогнозних розрахунків для визначення перспектив його розвитку, а також розкриття основних проблем, що існують на ринку похідних цінних паперів та обґрунтування напрямів їх вирішення.

Виклад основного матеріалу. Оскільки одним з найбільш дієвих інструментів мінімізації ризиків є деривативи, то багато компаній і фінансових інститутів здійснюють операції з форвардними, ф'ючерсними та опціонними контрактами. Вони є ефективними інструментами зниження процент-

ного, валютного, цінового, кредитного та інших фінансових ризиків.

Можна виділити такі основні причини використання деривативів для економічних агентів:

– можливість хеджування, за якого валютні деривативи використовуються для страхування валютних ризиків – можливих збитків та додаткових втрат при проведенні зовнішньоторгівельних валютних чи інших операцій у зв'язку зі зміною курсу іноземної валюти;

– можливість використання деривативів як інструментів спекуляції, що полягає у формуванні певних очікувань на основі прогнозування майбутнього та використання їх для одержання прибутку від різниці в ціні продажу та купівлі товарів чи фінансових інструментів. При цьому, за нормальних умов спекуляція є стабілізуючим фактором, що сприяє згладжуванню цін та підвищенню ліквідності ринку;

– можливість здійснювати арбітражні операції, зокрема через операції купівлі-продажу валюти з метою отримання прибутку, що сприяє короткостроковому вирівнюванню курсів на різних валютних ринках [5].

Як бачимо, використання деривативів сприяє розміщенню і мобілізації фінансових ресурсів, дає змогу ефективно управляти ризиками, а також здійснювати спекулятивні операції.

Сприяють укладанню угод з похідними цінними паперами та забезпечують функціонування ринку строкових фінансових інструментів у цілому біржі, системи позабіржової торгівлі на основі електронних засобів зв'язку та широкий спектр учасників, які надають посередницькі послуги при укладанні договорів та організації торгівлі.

У зв'язку з цим угоди з похідними цінними паперами укладаються як на біржовому ринку, так і на позабіржовому. Біржові деривативи є високоліквідними, стандартизованими щодо кількості базового активу, дати поставки та дозволяють у будь-який момент припинити хеджування шляхом укладання зворотної угоди. Тоді як параметри позабіржових контрактів можуть встановлюватися відповідно до потреб учасників угоди, однак, як правило, передбачають реальне виконання, а не закриття позиції шляхом укладання зворотної угоди. В цілому позабіржовий ринок надає більші можливості щодо управління фінансовими ризиками, ніж біржовий, характеризується значною кількістю різних фінансових

інструментів, торговельних площадок та великою кількістю учасників [10].

Таким чином, обсяг торгів на позабіржовому ринку є значно більшим аніж на біржовому, що відображено на рис. 1. Зокрема у 2015 році співвідношення обсягу торгів було таким: 9,43% – біржовий ринок і 90,57% – позабіржовий.

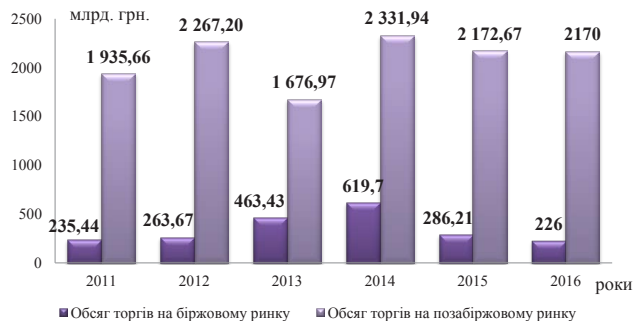

Рис. 1. Обсяг торгів на ринку цінних паперів у 2011-2016 роках, млрд. грн.

Джерело: побудовано авторами за даними [4]

Оскільки ринок деривативів в Україні є доволі молодим сегментом фінансового ринку та представлений ф'ючерсними контрактами, опціонами та опціонними сертифікатами [4], то їхній обсяг торгів на ринку цінних паперів є досить мізерним, що представлено на рис. 2.

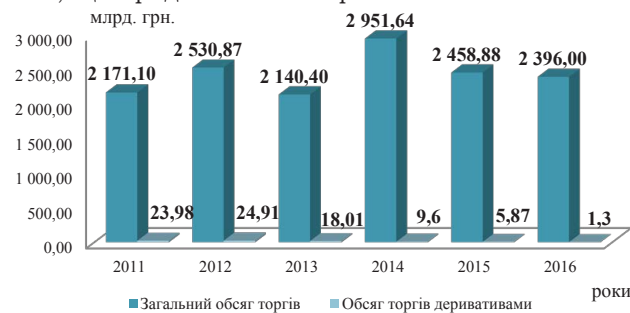

Рис. 2. Обсяг торгів деривативами на ринку цінних паперів у 2011-2016 роках, млрд. грн.

Джерело: побудовано авторами за даними [4]

З 2012 року відбувається поступове зменшення обсягів торгівлі похідними цінними паперами: з 24,91 млрд. грн. до 1,3 млрд. грн. У загальному обсязі торгів частка деривативів була найбільшою у 2011 році – 1,10%. Тоді як у 2015-2016 роках зменшилася більш ніж на 50% та становила 0,24% та 0,05%.

Рис. 3. Частка обсягу торгів деривативами на ринку цінних паперів у 2011-2016 роках

Джерело: побудовано авторами за даними [4]

При цьому частка обсягів торгівлі деривативами в Україні на біржовому ринку є значно більшою, аніж на позабіржовому. Так, на кінець

2015 року частка обсягу даних торгів на біржовому ринку становила 99,32%, а у 2016 році – 100%.

Таблиця 1
Обсяг торгів деривативами на біржовому та позабіржовому ринках у 2011-2016 роках, млрд. грн.

Вид ринку	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Позабіржовий ринок	0,16	0,14	0	0,01	0,05	0
Біржовий ринок	23,82	24,77	18,01	9,59	5,83	1,34
Усього	23,98	24,91	18,01	9,6	5,88	1,34

Джерело: згруповано авторами за даними [4]

Як бачимо динаміка обсягів торгів похідними цінними паперами на вітчизняному біржовому ринку є спадною, тоді як динаміка кількості випусків деривативів, що перебувають в обігу на фондовому ринку є позитивною.

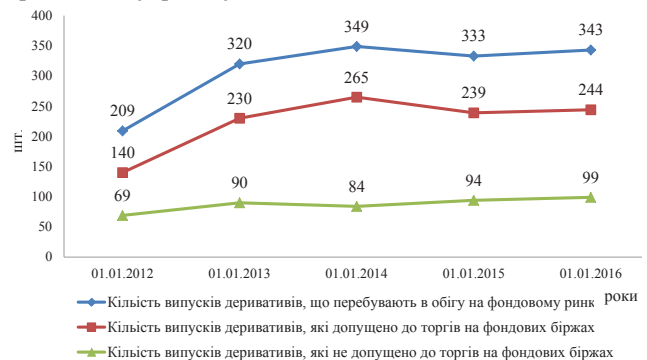

Рис. 4. Динаміка кількості випусків деривативів на фондовому ринку у 2012-2016 роках, шт.

Джерело: побудовано авторами за даними [4]

На початок 2016 року кількість випусків деривативів, що перебувають в обігу на фондовому ринку, становила 343 шт., з них допущено до торгів на фондових біржах 244 шт., що становить 71,14%.

Протягом останніх п'яти років деривативи були допущені до торгівлі на фондових біржах за категорією позалістингових цінних паперів, тобто таких, які допущені до торгівлі на фондовій біржі без проходження процедури лістингу [4].

Оскільки торгівля деривативами в Україні здійснюється в основному на фондових біржах, то розглянемо, які саме фондові біржі забезпечують здійснення операцій з даними цінними паперами.

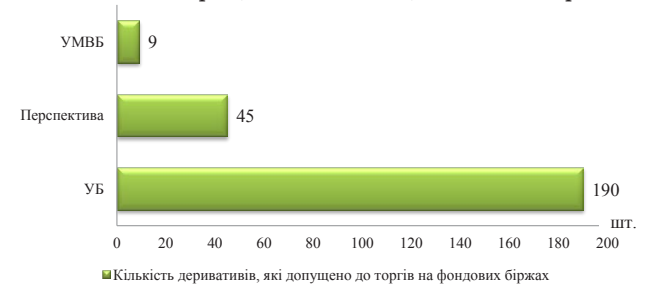

Рис. 5. Кількість деривативів, які допущено до торгів на фондових біржах у 2016 році, шт.

Джерело: побудовано авторами за даними [4]

На початок 2016 року в структурі біржового списку у розрізі фондових бірж за кількістю

деривативів переважає «УБ» – 190 деривативів, що становить 78% від всієї кількості. Тоді як на фондову біржу «Перспектива» припадає 18%, а на «УМВБ» – 4%.

Оскільки основна частка похідних цінних паперів обертається на Українській біржі, то розглянемо підсумки торгів на даній фондовій біржі. Так, за 2016 рік на Українській біржі оберталися такі цінні папери: акції, ф'ючерси, державні облигації, корпоративні облигації, опціони та інвестиційні сертифікати.

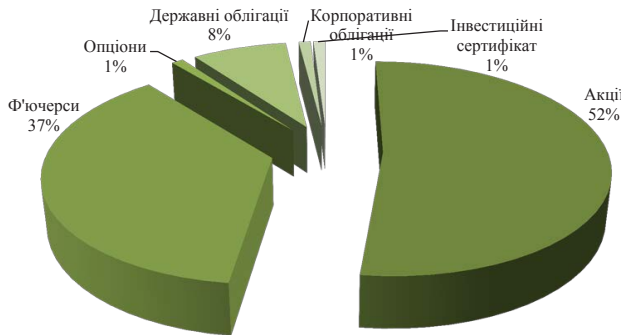

Рис. 6. Структура торгів цінних паперів на Українській біржі за 2016 рік

Джерело: побудовано авторами за даними [2]

Як бачимо на кінець 2016 року торгівля похідними цінними паперами на «УБ» представлена в основному ф'ючерсами, які займають значну частку та становлять 37% обігу всіх цінних паперів. Тоді як на ринок опціонів припадає лише 1%.

Розглянемо більш детально обсяг торгів на строковому ринку «УБ» за 2013-2016 роки.

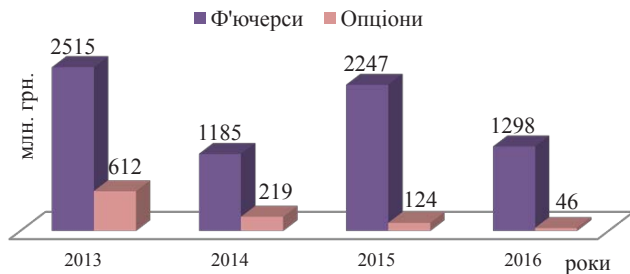

Рис. 7. Обсяг торгів деривативами на Українській біржі за 2013-2016 роки, млн. грн.

Джерело: побудовано авторами за даними [2]

Торгівля похідними цінними паперами на фондовій біржі в основному представлена ф'ючерсними контрактами і дуже незначною є частка опціонів. Обсяг торгів на строковому ринку «УБ» у 2016 році становив 1 345 018 360 грн., що менше за показник минулого року на 43%. З них близько 97% займає торгівля ф'ючерсами.

Як бачимо, в Україні більш популярними є ф'ючерсні контракти, на відміну від світової тенденції до використання форвардних контрактів. Це пояснюється тим, що вони є менш ризиковими та більш гнучкими, ніж форвардні контракти. До того ж ф'ючерсні контракти не передбачають обов'язкової поставки базового активу. За умовами форвардного контракту виникає зобов'язання лише між покупцем та продавцем базового активу, в той час як ф'ючерсний контракт передбачає страхування інтересів учасників кліринговими палатами [8].

Для визначення перспектив розвитку вітчизняного ринку деривативів доцільно використати математичний інструментарій прогнозування економічного явища на основі побудови рівняння тренду.

Оцінимо перспективи розвитку ринку похідних цінних паперів на основі розроблення прогнозу обсягів торгів деривативами в Україні на два наступні роки.

Як бачимо з табл. 1, обсяги торгів деривативами з кожним роком поступово зменшуються. Проаналізуємо таку динаміку за допомогою лінійного та гіперболічного рівняння тренду.

Для розрахунку параметрів оберненого тренду побудуємо табл. 2 за таким рівнянням:

$$Y_t = Y_{max}(1 - bd_t), \quad (1)$$

де Y_t – рівняння тренду; Y_{max} – максимальне значення результативної ознаки; t – значення року; b – параметр рівняння тренду; d – знак відхилення.

Джерело: [7]

Таблиця 2

Розрахунок параметрів рівняння оберненого лінійного тренду

Рік	Значення року, t	Обсяг торгів, млрд. грн., Y	d_t	d_y	bd_t	Теоретичні значення обсягу торгів, млрд. грн. \hat{Y}_t
2011	1	23,98	0	0,037	0,000	24,91
2012	2	24,91	1	0,000	0,176	20,52
2013	3	18,01	2	0,277	0,352	16,14
2014	4	9,6	3	0,615	0,528	11,75
2015	5	5,87	4	0,764	0,704	7,37
2016	6	1,3	5	0,948	0,880	2,98
Сума	21	83,67	15	2,641	2,641	83,67

Джерело: розраховано авторами

Відповідно до даної розрахункової моделі, параметри рівняння будуть такими:

1. $Y_{max} = 24,91$ млрд. грн.

2. $d_t = \frac{t_i}{t_{min}} - 1$

3. $d_y = 1 - \frac{Y_i}{Y_{max}}$

4. Параметр залежності рівняння тренду:

$$b = \frac{\sum d_y}{\sum d_t} = \frac{2,641}{15} = 0,176$$

Рівняння тренду набуде вигляду:

$$Y_t = 24,91 \times (1 - 0,176 \times d_t) \quad (2)$$

Параметр b у цьому рівнянні тренду означає, що при зміні розміру відхилень коефіцієнтів порівняння інтервального ряду динаміки на одиницю (на один рік) розмір відхилень коефіцієнта порівняння результативної ознаки (обсягу торгів деривативами) змінюється у 0,18 рази ($b = 0,176$).

Для правильного вибору виду рівняння тренду і напрямку зв'язку скористаємось критерієм мінімуму лінійних відхилень теоретичних значень результативної ознаки Y_t від їх фактичних (емпіричних) значень Y .

Порівнявши дані значення бачимо, що сума відхилень теоретичних та фактичних значень обсягу торгів деривативами є незначною та свідчить про достовірність проведення прогнозу. Од-

нак, динаміка цього інтервального ряду може бути кількісно оцінена рівнянням оберненої гіперболи. При цьому параметри рівняння тренду дещо зміняться.

Таблиця 3

Розрахунок параметрів рівняння оберненого гіперболічного тренду

Рік	Значення року, t	Обсяг торгів, млрд. грн., Y_t	$\frac{1}{t}$	d_t	d_y	bd_y	Теоретичні значення обсягу торгів, млрд. грн., Y_t
2011	1	23,98	1,000	0,000	0,037	0,000	24,91
2012	2	24,91	0,500	0,500	0,000	0,372	15,64
2013	3	18,01	0,333	0,667	0,277	0,496	12,56
2014	4	9,6	0,250	0,750	0,615	0,558	11,01
2015	5	5,87	0,200	0,800	0,764	0,595	10,08
2016	6	1,3	0,167	0,833	0,948	0,620	9,47
Сума	21	83,67	2,45	3,55	2,64	2,64	83,67

Джерело: розраховано авторами

Параметри рівняння гіперболічного тренду:

$$1. Y_{max} = 24,91 \text{ млрд. грн.}$$

$$2. d_t = \frac{1}{t_{min}} - \frac{1}{t_i}$$

$$3. d_y = 1 - \frac{Y_i}{Y_{max}}$$

4. Параметр залежності рівняння тренду:

$$b = \frac{\sum d_y}{\sum d_t} = \frac{2,64}{3,55} = 0,744$$

Рівняння тренду набуде вигляду:

$$Y_t = 24,91 \times (1 - 0,744 \times d_t) \quad (3)$$

Обчисливши суму лінійних відхилень теоретичних значень результативної ознаки Y_t від її фактичних значень Y бачимо, що застосування лінійного оберненого рівняння тренду порівняно з гіперболічним є кращим, про що свідчить менша сума відхилень.

На це вказує також розрахований коефіцієнт стійкості тренду:

$$K = 1 - \frac{\sum |d_y - bd_t|}{\sum d_y}$$

Джерело: [7]

Так, для лінійного тренду $K = 0,81$, а для гіперболічного $K = 0,55$. Ці показники свідчать про те, що більш стійкий взаємозв'язок досліджуваних ознак спостерігається при використанні для статистичного аналізу динаміки обсягу торгів деривативами лінійного тренду, оскільки коефіцієнт стійкості тренду в даному випадку є значно вищим.

На основі проведених розрахунків обчислимо прогнозні значення обсягу торгів деривативами на основі лінійного та гіперболічного рівняння тренду.

Оскільки динаміка обсягу торгів деривативами за аналізований нами період є спадною, то прогноз здійснений на основі рівняння лінійного тренду відображає негативну тенденцію. У разі продовжен-

ня такої спадної тенденції обсяг торгів деривативами в Україні досягне нульової позначки.

Таблиця 4

Прогнозні значення обсягу торгів деривативами на основі рівняння лінійного тренду

Рік	Значення року, t	d_t	bd_t	Прогнозні значення обсягу торгів деривативами, млрд. грн.
2017	7	6	1,06	-1,41
2018	8	7	1,23	-5,79

Джерело: розраховано авторами

Таблиця 5

Прогнозні значення обсягу торгів деривативами на основі рівняння гіперболічного тренду

Рік	Значення року, t	d_t	bd_t	Прогнозні значення обсягу торгів деривативами, млрд. грн.
2017	7	0,86	0,64	9,03
2018	8	0,88	0,65	8,69

Джерело: розраховано авторами

Значення прогнозних обсягів торгів деривативами на основі рівняння гіперболічного тренду не відповідають фактичним даним, оскільки існують значні відхилення розрахункових значень від емпіричних. Це пов'язано з тим, що прогноз із використанням рівняння оберненої гіперболи характерний для динамічного ряду, в якому значення результативної ознаки з кожним наступним роком знижуються з меншою інтенсивністю.

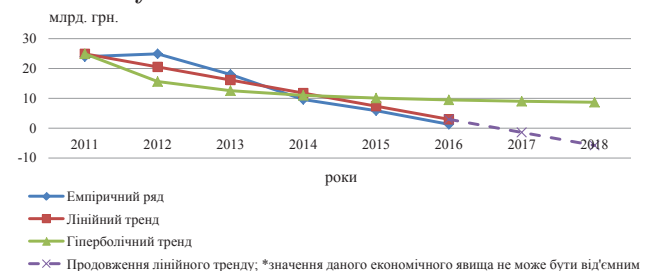

Рис. 8. Динаміка обсягу торгів деривативами за 2011-2016 роки з прогнозом на 2017 і 2018 роки

Джерело: побудовано авторами

Як бачимо, для даного емпіричного ряду динаміки більш характерним є лінійний тренд, який продовжує спадну тенденцію показників обсягу торгів деривативами в Україні. Даний прогноз свідчить про недостатньо розвинений вітчизняний ринок деривативів, оскільки відображає його негативну динаміку, а також необхідність його подальшого вдосконалення для уникнення кризового стану.

Отже, результати проведеного аналізу показують, що стан ринку деривативів в Україні залишається незадовільним, що відображається в зменшенні обсягу торгівлі похідними цінними паперами на фондових біржах та їх незначній частці в загальному обсязі торгів фінансовими інструментами.

Загалом, розвитку ринку деривативів в Україні перешкоджає досить значна кількість проблем. Це, зокрема, відсутність чіткого і системного законодавчого регулювання в цій сфері, наявність обмежень щодо кількості базисних ак-

тивів (дозволяється лише три види базових активів: цінні папери, товари або кошти, а також відсутні непокриті деривативи). Також існують обмеження щодо емітентів деривативів. Так, емітентами опціонів можуть бути тільки юридичні особи – торговці цінними паперами, які є членами фондових бірж чи торгово-інформаційних систем, що повинні відповідати обов'язковим нормативам достатності власних коштів та іншим показникам [1]. Крім того ринок деривативів характеризується низьким рівнем ліквідності і, разом з тим, значним рівнем спекулятивної діяльності, що пов'язано з високою волатильністю цінних паперів, які перебувають в обігу.

Оскільки ліквідність є ключовою ознакою будь-якого організованого ринку, то формування її оптимального рівня є важливою передумовою, що забезпечить інтерес інвесторів до ринку. Ліквідність ринку деривативів, як і фондового ринку, забезпечується шляхом збільшення обсягу укладених угод. Це досягається за рахунок збільшення учасників ринку деривативів, збільшення кількості угод та забезпечення багаторазового перепродажу цінних паперів. Цьому, відповідно, сприяє процедура лістингу, за допомогою якої визначається перелік вимог щодо кількості та якості цінних паперів з метою забезпечення достатньої ліквідності. Внаслідок цього лістингові цінні папери мають певні переваги, оскільки фондова біржа гарантує їх якість і вони є більш привабливими та менш ризиковими для інвесторів. Таким чином, включення похідних цінних паперів до процедури лістингу гарантуватиме їх надійність та сприятиме підвищенню ліквідності ринку.

Не менш важливою проблемою, яка гальмує розвиток вітчизняного ринку деривативів та потребує негайного вирішення є відсутність чіткого законодавства в регулюванні біржового ринку. Так, у результаті розгляду Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року, бачимо, що однією з ознак системних проблем у фінансовому секторі України визначено зменшення обсягу торгів на вітчизняних біржах (крім державних облігацій) на 38% у 2014 році, до 76 млрд. грн., у тому числі торгів акціями та деривативами на 46%, до 36 млрд. грн.

В результаті таких негативних змін, одним із заходів Програми є розроблення, перегляд і внесення змін до деяких законодавчих актів. Зокрема передбачається прийняття Закону України «Про похідні фінансові інструменти (деривативи)», проект якого вже існує [3].

Як відомо, фінансові деривативи, як інструменти мінімізації ризиків, дістануть поштовх до розвитку, коли на ринку переважатимуть хеджери, а спекулятивні мотиви матимуть підпорядкований характер [6]. Оскільки досить великою категорією хеджерів виступають підприємства, то зростання обсягів їх конкурентоспроможної продукції та активізація зовнішньоекономічної діяльності призведе до потреби в проведенні операцій хеджування цінних ризиків та активізує їх діяльність на ринку деривативів.

Висновки і пропозиції. Отже, можна виділити такі основні фактори, що сприятимуть розвитку ринку похідних цінних паперів:

- стабільне економічне зростання;
- зростання інтересів господарюючих суб'єктів до механізмів страхування ризиків;
- законодавче удосконалення регулювання ринку деривативів;
- забезпечення конкурентного середовища серед організаторів торгівлі;
- формування багаторівневої розрахунково-клірингової системи із розвинутою системою гарантій [9].

Таким чином, покращення розвитку економіки в цілому, конкретних її галузей, а також соціально-економічного становища в країні як для підприємств, так і фізичних осіб є важливими передумовами для розвитку фінансового ринку загалом, а відтак і ринку похідних фінансових інструментів. А конкретні заходи, спрямовані на збільшення частки організованого ринку, підвищення його ємності і прозорості, подальшого розвитку інфраструктури фондового ринку, формування сприятливого податкового клімату та вдосконалення правового регулювання дозволить вирішити проблеми, які перешкоджають повноцінному розвитку ринку деривативів в Україні, що повинен у повній мірі забезпечувати інвестиційні та страхові можливості для його учасників.

Список літератури:

1. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nssmc.gov.ua/>.
2. Офіційний сайт Української біржі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uk.ua/ua/>.
3. Комплексна Програма розвитку фінансового сектору України до 2020 року [Електронний ресурс]. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/v0391500-15>
4. Річний звіт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. – 2015. – С. 128.
5. Абасова К. Валютні деривативи в Україні: стан та перспективи [Електронний ресурс] / К. Абасова // Вісник Національного банку України. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: [file:///C:/Users/Olena/Downloads/Vnbu_2014_9_5%20\(7\).pdf](file:///C:/Users/Olena/Downloads/Vnbu_2014_9_5%20(7).pdf)
6. Колодізев О. Аналіз перспектив розвитку ринку деривативів в Україні з урахуванням вирішення проблеми його нормативно-правового регулювання [Електронний ресурс] / О. Колодізев, О. Коцюба // Проблеми економіки. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: http://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2016-1_0-pages-242_248.pdf
7. Кулинич Р. Способи прогнозування економічних явищ методом статистичних рівнянь залежностей [Електронний ресурс] / Р. Кулинич // Університетські наукові записки. – 2007. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.univer.km.ua/visnyk/1393.pdf>
8. Примостка Л. Біржовий ринок деривативів: історія, сучасність, перспективи розвитку [Електронний ресурс] / Л. Примостка, І. Краснова // Фінанси України. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <http://ir.kneu.edu.ua:8080/bitstream/2010/8368/1/Prymostka%20L.pdf>

9. Сидоренко О. Біржовий ринок деривативів як інструмент ефективного товарного ринку [Електронний ресурс] / О. Сидоренко // Агросвіт. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: http://www.agrosvit.info/pdf/22_2011/9.pdf
10. Шелудько В. Сучасні тенденції розвитку світового ринку деривативів [Електронний ресурс] / В. Шелудько, В. Вірченко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <http://cyberleninka.ru/article/n/suchasni-tendentsiyi-rozvitku-svitovogo-rinku-derivativiv>

Хома И.Б., Угринюк Е.Г.

Национальный университет «Львовская политехника»

СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ РЫНКА ПРОИЗВОДНЫХ ЦЕННЫХ БУМАГ В УКРАИНЕ

Аннотация

В статье исследованы особенности функционирования отечественного рынка деривативов. Определены возможности, которые предоставляет использование производных финансовых инструментов для экономических агентов. Проанализирована динамика количества выпусков деривативов на биржевом рынке и объемов торгов опционными и фьючерсными контрактами на Украинской бирже. Определены перспективы развития рынка производных ценных бумаг с помощью математического инструментария прогнозирования экономического явления. Приведены основные факторы, способствующие развитию данного рынка.

Ключевые слова: производные ценные бумаги, рынок деривативов, хеджирование, фондовая биржа, фьючерсы, опционы, перспективы развития.

Khoma I.B., Uhrinyuk O.G.

Lviv Polytechnic National University

THE CURRENT STATE AND DEVELOPMENT PROSPECTS OF THE UKRAINIAN DERIVATIVES MARKET

Summary

The article explores the functioning features of the Ukrainian derivatives market. It outlines the opportunities that using derivative contracts gives to economic agents. The dynamics of new derivatives emissions on the market, as well as of trading volumes of options and futures contracts on the Ukrainian exchange are analyzed. The development prospects of the national derivatives market are determined using mathematical economic forecasting methods. The key factors that can contribute to the development of the said market are indicated.

Keywords: derivative securities, derivatives market, hedging, stock exchange, futures, options, development prospects.